

Art. D. Llorens Llorens, Director
Seminari
PALMA
MALLORQUI

Any XI Núm. 387
ARTA 18 de Mars 1927.

DEU I PATRIA

PREUS
Artá, i comarca any 4Ptas.
A lora id 6
Extranger id 0p

Nueva contestación a Aliatar

En el último número de Llevant el Sr. Aliatar sigue ocupándose de la ayuda que el Ayuntamiento obliga a facilitar a los particulares, para la construcción de alcantarillado. Nos place seguir discutiendo con el Sr. Aliatar que parece hombre sincero y comprensivo, a quien agradecemos el sentido general de su artículo y rogamos siga llevando a la prensa estas cuestiones. Creemos por otra parte que el Sr. Director de Llevant acogiendo estos escritos, está prestando un buen servicio a la cultura político-administrativa de nuestro pueblo, entre otras razones porque la pública discusión limita el campo a la ficción a la falacia o a la calumnia, aquí en general sinónimos de ignorancia.

Antes de empezar recojamos la afirmación, que no es nuestra, sino del Sr. Aliatar, de que no sabe ningún pueblo de Mallorca que nos aventaje en cuanto a la resolución de este problema; y consignemos enseguida nuestra completa conformidad con la otra afirmación de que hay que poner la vista más arriba aún cuando no tengamos en Mallorca quien nos iguale.

El único punto de discrepancia está condensado en estas palabras del articulista anónimo: «El Ayuntamiento tiene realmente derecho a obligar a que los vecinos ayuden, pero justicieramente debía hacer toda la red de alcantarillado sin recurrir a la ayuda particular.» (1)

En nuestro escrito anterior decíamos que, en general el Estatuto Municipal obliga a los Ayuntamientos a hacer estas obras con la ayuda de los vecinos más directamente interesados y esto, que parece no haber leído el Sr. Aliatar, vamos a demostrarlo:

Dice el artículo 534 del Estatuto Municipal: No podrá establecerse nin-

guno de los gravámenes de los aparados a) b) c) e) g) h) i) j) k) l, del artículo 380 sin que proceda (léase preceda) la exacción de las contribuciones especiales autorizadas por el n° 2° del artículo 316.

Advertimos que el Estatuto llama contribuciones especiales a las que se imponen a los vecinos interesados en ciertas obras, y hacemos notar igualmente que entre los gravámenes enumerados figuran todos los que el Ayuntamiento tiene en vigor.

A mayor abundamiento, dice el Sr. Abella en su Comentario del Estatuto Municipal, página 374, que indudablemente puede el Ayuntamiento dejar de construir obras de las que requieren contribuciones especiales, pero que si las construye, debe forzosamente imponer estas contribuciones, ya que no haciéndolo, practicamente pierde todos sus ingresos, incluso los que, recordados por el Estado, son en parte cedidos a los Ayuntamientos.

Y ahora atienda bien, no ya el articulista, sino los dos o tres sabios que afirmaban que sus razones eran incontestables: Dice el artículo 355 del Estatuto Municipal: Las contribuciones especiales para la construcción de alcantarillas no importarán menos de un tercio ni excederán de dos tercios del coste de las obras.

Las conexiones de las fincas con la alcantarilla general serán integralmente de cuenta de los respectivos interesados.

Fáltanos solamente demostrar la afirmación contenida en nuestro anterior escrito de que las contribuciones especiales son hoy de general aplicación. Para ello no precisa insertar una larga lista de pueblos en los que estas obras se hacían antes sin, y ahora con, la ayuda de los vecinos más directamente beneficiados; anotaremos solamente las tres cabezas de Partido judicial: Palma, Inca y Manacor si

bien en cuanto a estos últimos pueblos nos referimos a otras mejoras y no al alcantarillado, porque apenas los tienen. Palma ha empleado este procedimiento solamente en las alcantarillas construidas recientemente, que son las de las calles de Herreria, Sindicato, Bolseria, Colón, José Anselmo Clavé y Baluarte de Zanoguera. A los vecinos de estas calles, y de aquellos y de todos los demás pueblos, no se ha ocurrido que la aplicación de estas leyes les hiciera de peor condición que a sus convecinos del siglo pasado.

En resumen; creemos haber demostrado 1° Que la ley obliga a los Ayuntamientos a exigir contribuciones especiales para la construcción de alcantarillas 2° Que esta ley es hoy de general aplicación en Mallorca; y desde luego mucho más fuera de Mallorca.

¿Ha quedado convencido el Sr. Aliatar?

¿Quiere algo más de nosotros?

La Comisión Permanente.

Vida de l'Església

Amb aquest títol tornem a començar una nova sèrie d'articles per sortir al encontre d'aquells esperits senzills que tenen pocs medis d'expressió, però principalment per sortir a camí a n'els enteniments que s'anomenen il·lustrats, sense que tenguin res de llustre.

Altres temps amb la firma de «Rufo» vaig esportar la veritat de l'Església catòlica, demostrant ésser falses totes les demés que sorgiren d'ella i que després d'ella voren la seua naixença. Ara m'he proposat desenrotllar la seua vitalitat, si Deu m'ajuda i el temps m'ho permet.

(1) Lastima que esta manifestación no vaya acompañada del ofrecimiento de un millón de duros.

Comensaré per demostrar la
seua infalibilitat i següiré pre-
sentant el seu progrés vital.

Pels qui tenim ben arrelada
la nostra fé i tenim certa il-
lustració, no surgeixen dup-
tes respecte d'aquesta vitali-
dat constant de l'església però
molts són els qui s'anomenen
catòlics, qui, o per falta de
de sebre, o per preten-
sions incalificables, desconeixen
aquesta vida sempre iple-
na i vigorosa de que ha dis-
cutat i disfruta la nostra Mare l'
Església Catòlica, Apostòlica
Romana.

Ja sé que són molt humils
les columnes d'aquest periòdic;
sé que per allò de que no
és diari, de que és local i
altres raons no despert la
seua lectura un gran in-

terés, però també sé que Deu
se serveix de coses petites i hu-
mils per obrar coses grans,
com diu ben clar el gran Apòs-
tol St. Pau; i si Deu no despre-
cia lo petit i humil, antes be
d'all se serveix per realitzar me-
ravelles, perquè s'homo na de
pretenir despreciar lo que Deu
no desprecia? Tal volta dins
les seues exposicions i dis-
cusions qu'anirem presen-
tant hi trobi qualseu sortida
dels seus inveterats duptes
respecte de la nostra fe catòli-
ca.

Basta per vui; aprofita l'oca-
sió per saludar cordialment a
tots els artanenes el qui ar-
tanenc es sent ara i sempre.

Rufo

LA FIGUERA CIUTADANA

Del figueral pagés me trasplantaren
xalesta, verda, sana, vessant vida,
i aquí dins me fancaren,
dins un corral humit qu'el sol olvida.
Aquí visc sense humor i macilenta.

En el jardí veinat
ressona empresonat
el plany d'un brollador que la lluenta
decoració del mur sembrat de llagrimas:
Ell's queixa l'aucellada
entre les reixes d'or encativada.

No'm donen goig de flors i plantes fines
simètriques fileres,
ni els marbres, ni les anfores llatines,
ni grans casals devora amplex carreres.
Per elles l'automòvil foll traspassa

collant-me tot amb polsegada impura.
Per elles juguen nins alloure massa:

impúdica llur faç i sens frescura
del gran mon que's rodetja
retata tot l'escàndol i malura.

Per elles se passeja
el frívol jovesà, la dama altiva,
aquell febrós esclau
de l'or i amor lasciva
i el desgraciat obrer del qual la pau
perduda fou dins falsa perspectiva.

Xó es l'aire que respir:
el fètid bai de la malícia humana;
la ruïna i el desconcert per tot l'entorn.
I així se passa el jorn.

I vé un cansat crepuscle, i en sa malsana
claror d'aram pareix qu'el jorn escóla
tota sa verinada.

I quant son darrer raig dins la gran gola
de la nit ja s'és fus, en la callada
i austera soletat es sent estona,
com un pútrid ressó,
la música del ball qu'el Cafè dona.

De la Caixa Rural

CONFERENCIA

Dimenge passat ocupà l'atenció
del públic qu'invadia la sala d'actes
de la Caixa Rural el veterinari arta-
nenc D. Antoni Gili, donant una con-
ferència sobre les malalties dels
porcs, medis de evitarles i l'aseguran-
ça d'aquest bestia.

El conferenciant procurà adaptar-
se el auditori despullant, lo més posi-
ble son treball de tecnicismes i anant
a la pràctica.

Digué que se li havia encarregat
una conferència sobre malalties i asse-
guransa dels porcs i que si com a me-
nescal li tocava entendre en les pri-
meres no era així en referència al se-
gur si be havia acceptat l'encàrreg-
ja per deferència a la persona que li
demanà ja perque tractant-se de for-
mar una societat de segurs, qualqu
havia de partir devant.

Fa tres anys que la malaltia mer-
ma extraordinàriament els porcs de
ca nostra comarca; fa dos anys tam-
bé feu maig il'any passat seguí la
mortandat, encara que en menor can-
tidad.

Parla amb extensió de les diferen-
cies entre el mal roig i el joc volant
o carbuncle; dels primers experiments
del gran Pasteur i de la troballa defi-
nitiva dels microbis en 1885, si be no
se sapigué encare aplicar-li el re-
mei i se comensà a usar el suero.

Diu que les malalties de porcs més
corrents son la peste, el mal roig, la
septicèmia i el paratífus, i se fixa
principalment en les dues primeres
que son les que més víctimes venen
causant per aquí. Retreu la peste por-
cina que fa anys invadí Sa Torre fins
a Son Favi i els medis com fou cap-
turada passant a tractar detallada-
ment del mal roig.

El microbi ar'haver-se introduït
en un porc tarda dies a desenvolupar-
se; per consegüent pot ésser molt
be que se traslladi d'una assol a un
altre, porcs que paresquinans i du-
guin ja infiltrat el microbi que passats
alguns dies causarà els seus efec-
tes.

Son medis de propagació, i idó,
els camions d'assoll, les sabates o
mans del qui les cuida, les mosques
etc. Un tot tot no pot fer gaire per e-
vitar la propagació; però si podria
fer-ho una societat, per aixó conven-
dria se constituís aquesta i empen-
gués una campanya de desinfecció
dels carros i bagons de transport i si
importàs, per aplicar la llei que casti-
ga i dona també molts de medis d'evi-
tar la propagació.

Detalla les experiències d'En Pas-
teur pel cultiu de microbis i la vacuna-
ció poguent observar qu'els porcs me-
nors de quatre mesos no tenen el
mal. Explica les experiències d'en
Lacianche per la formació de scri-
gots i la suero-vacunació, qu'es lo

que més està avui en us.

Cita molts de casos pràctics que han succeït a clients seus i diu que les injeccions del serigot mai li han fallat si arriben d'hora, li han dat sempre magnífics resultats.

Descrui la peste i diu després que amb la vacunació se pot assegurar que uns 80 per cent no la tendran i aturant la pesta i el mal roig casi es pot dir que no hi hauria ja malalties de porcs en el terme.

Parla del segut de porcs i de com creu que convendria se fes. S'haurien d'escriure o assegurar-se en una época determinada v.g. abril o maig i pagant una prima.

Els porcs assegurats s'haurien de marcar per no equivocar-se.

Essent petit el porc que's morís, podria estimar-se el seu valor, i essent gros pesar-se. Sols deu pagar-se un ant per cent del seu valor.

Perdur-ho a la pràctica creu que convé formar d'entre els presents una Comissió que fassi el Reglament i una volta fet tornar reunir els interesats i se discutiria constituint després la societat que de segur seria ben rebuda per tothom.

El treball del Sr. Gili fou bastant aplaudit al final i acte seguit s'anomenà la Comissió proposada per ell amb els fins indicats quedant en reunir-se altre dia els concurrents el quart diumenge d'aquest mes.

Pel dia 25 s'anuncià altre conferència a càrreg del M.I. Sr. D. Antoni Sancho, Canonge de la Seu de Ciutat.

Religioses

PARROQUIA

Aquí comensaren ones Corània-hores dedicades al Patriarca St. Josep. Demà, dia del Sant, a les deu heu haurà solemne Ofici Major. La reserva se farà el decaptespre després del sermó com també diumenge en que se farà la Conclusió a la mateixa hora. Predica el P. Coremer.

El divendres qui ve, diada de la Mare de Deu de Mars se farà la festa de les Mares Cristianas amb Comunió general i ricos sermons en que participarà el Canonge de la Seu M. I. D. Antoni Sancho.

CONVENT

Passat demà, diumenge heu haurà la Comunió general pels Tarcicis.

REGISTRE

NAIXEMENTS

Dia 7 de Mars— Elisabet Blasco Ruiz—Fia de Braulio i Maria de sa

Colonia

Dia 9 Magdalena Ginard Gil i Maria Ginart Gil bassones fies d'en Pere Monseriu i Magdalena Turca.

MATRIMONIS

Dia 12 Guillem Vives Negre(a) de Sa Badaya amb Antonina Tous Esteve (a) De la Font Calenta, fadrins.

Dia 12—Bartomeu Lliteras Sureda (a) P. taca amb Francina Ferragut Ferrier (a) de Sa Serra, fadrins.

Dia 17—Bartomeu Muntaner Flaquer (a) De Son Forté amb Maria Moyá Flaquer, Tasañà, fadrins.

CANOSTRA

DEL TEMPS

Els temps s'es estirat tant que ha fets casi tots els dies primaverals. D'aixó s'en queden els pa'esos, que desitgen que ploja; perque els sembrats van macilents a causa de la sequia i la terra no ama les feines perque la crosta és molt dura. Si no plou prest, l'anyada será dolentissima.

Una volta compost lo anterior el dia s'es ennigulat moltet i al horabaixa i de vetlada ha fet alguns ruixats. Si dura tal volta tendrem la saó tant desitjada.

CRISIS

Ja sia per causa de la mala anyada de l'any passat, ja per per la proxima, molts de pagesos s'abstenen de donar feina i vetiqui que se troben molts d'homes sense jornal. Com totes les arts estan lligades semblant crisis amenassa també a la manestraleria de manera que ja alguns mestres de picapedrers han reduïts els trays per escassetjar la fei-

ESTAT SANITARI

Se disfruta per are d'un estat sanitari inmillorable. No hi ha ni un mort ni cap viaticat. Tampoc sabem malalts de molta gravetat.

SUBASTES

La Junta o Comissió que havia de fallar la concessió de les subastes que quedaven pendents

de resolució l'altre setmana acordà otorgar la de les clavagueres dels carrers Centre i Fondo a Mestre Bartomeu Flaquer (a Mangoli la del Km. d'explanació del camí de l'Alqueria Vella o de S Ermita a Mestre Juan Ferrer Ginard (a) Sacristà.

CONDUCCIO DE MORTS

Diumenge se subastà la conducció de cadavres al cementeri amb el cotxo dels morts. Compagueren alguns postors; En Rafael Rey, En Mondoy i en Miquel Llodrà (a) Massot. El millor postor fou aquest darrer i a ell fou adjudicada.

CONTRIBUCIO

Desde dimecres està oberta la cobrança del primer trimestre de la contribució territorial, industrial i matrícules. Demà és el darrer dia; després s'hurà d'anar ja a pagar a Capdepera.

CASAMENT

A la Parròquia se casaren ahir En Bartomeu Muntaner Flaquer fill de l'amo Antoni de Son Forté i Na Maria Moyá, filla de Mestre Baltasar Moyá. Desitjam a la novella pareya, que puguin estar molts d'anys plegats amb pau i alegria com Sant Josep i Maria.

CONDOL

El donam ben expressiu a la benemerita Dª Maria Llussà Vda de D. Montserrat Sinho la qual en la via de Capdepera ont temporalment resideix, ha rebuda la fatal notícia de la mort de sa bona mare. Deu hagi bullida a la Glòria l'anima de la difunta i doni resignació a sa atribulada filla a la qual acompanyam en son sentiment.

OBSEQUI

En els mostradors de Can Jan heu esta exposada una artística i valiosa palangana de plata que te en son fons gravada la fatxada de la senyorial casa de Can Jordana amb dedicatòria al Rt. D. Josep Sancho de la Jordana. Es un obsequi que en la festa oomástica del seu Director li fa la Congregació Mariana. Sia enhorabona a un i altres perque aquest record honora així a quil

Biblioteca circulant de la Caixa Rural

Obres que poden ser demanades.

Secció *Literatura*.

Rondalles Mallorquines, d'En Jordi des Recó.
Hei ha els 9 toms publicats.

Contarelles, d'en Jordi des Recó.

Coses Nostres d'en Bartomeu Ferrá

La Espada de San Fernando, Novela per Lluís de Eguilaz.

El Secreto de la Solterona, per E. Marlitt.

Ben Hur, novela històrica per Lewis Wallace—
Dos toms.

Tigranate— Novela històrica pel P. Juan Josep Franco. 2 toms

Dª Urraca de Castilla— Novela històrica per Francesc Navarro Villoslada 21

Ultimos días de Pompeya, novela històrica per
E. T. Buliver-2 toms.

Doña Blanca de Navarra-Crònica del segle XV
per Fr. Navarro Villoslada- 2 toms

Angela Novela per Conrat de Bontaden.

Quo vadis?... Novela històrica per Enric Sienkiewicz.

Santa Teresa- *Sa biografia*

Balmes id

El Pan de la Emigración. Novela per Enric Sienkiewicz.

Los Hijos de la Montaña. Novela.

Jeromín pel P. Coloma

Nuevas Lecturas. id

Nuevas Pinceladas. id

Pinceladas del Natural id

Cuentos para niños. id

Cuadros de Costumbres populares. id

La Reina Mártir id

Del Natural. id

Seguirá

Disponible

AGENCIA DE ARTA A PALMA

I VICEVERSA DE

ANTONI GILI (A) COMUNA
Y

B^{ME}. FLAQUER (A) MANGOL

SERVICI DIARI EN PRONTITUT I ECONOMIA

DE PREUS

ENCARREGS A DOMICILI

Palma -- Banch de S'oli, 24

DIRECCIO Artá-Can Mangol, Angulo

Can Comuna Gentro

GRANJA BARCINO

PER TOTA CLASSE D'AVIRAM DE RAÇA
GUNIS, COLONS, ALIMENTS ESPECIALS
PER POLLS, I PONEDORES, INCUBADO-
RES; ANELLES, PLANS I CONSULTES
CONSELL-MALLORCA

ALMACENES ATONS

DE

RAFAEL FELIU BLANES

CALLE DE JAIME II n.º 39 a 149

Palma de Mallorca

SASTRERIA PARA SEÑORA

Y CABALLERO

ARTICULOS Y NOVEDADES
PARA VESTIR DE TODAS CLASES

Ensaimades i panets

En lloc se troben millós que a la

PANADERIA Victoria

ES FORN NOU

Miquel Roca Castell

A sa botiga heu trobaren sempre pans
anc's galletes, bescuits, rollets, i tota
cas a d pasticeria.

FAURE SE SERVEIX A DOMICILI

Netedat, prontitut i economia

DSPAIG:

Carrer de Palma 8 bis. ARTA

¿VOLEU ESTAR BEN SERVITS?

EN JAUME PICO

(A) ROTCHET

té una Agencia entre Artá i Palma i heu
va cada dia.

Serveix amb prontitut i seguredat tota
classe d'encàrregs.

Direcció a Palma: Harina 8. An es cos-
tat des Centro Farmacèutic.

Artá: Palma n.º.

LAS NOVEDADES

EN

Tejidos

Mercería

Perfumería

DE JUAN VICENS

CALLE DE ANTONIO BLANES 38

Automóviles de lloguer

DELS GERMANS

SARD (A) TERRES

A cada arribada de tren van a l'Estació.

Tenen servici combinat amb el Ferrocarril.

Excursions a Ses Coves, Calarratjada i demés
punts de Mallorca a preus convenguts.

DIRIGIRSE:

Carré d'En Pitxol n.º 8.

Id Son Servera n.º 29

ARTÁ.

NAUMAN MAQUINAS PARA COSER Y BORDAR

La Fábrica más grande de Máquinas
para coser y bordar del conti nento.

(MARCA ALEMANA)

DEPOSITARIO EXCLUSIVO EN ARTA

CAN GANANSI